

Nr 55.

Ankom till riksdagens kansli den 9 april 1930 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående undersökning rörande reglering av Övre och Nedre Olandsån i Uppsala och Stockholms län.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 7 mars 1930 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 199, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att av statens avdikningsanslag anvisa ett belopp av högst 60,000 kronor såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för syneförrättning enligt vattenlagen för utredning rörande reglering av Övre Olandsån i Stockholms och Uppsala län samt Nedre Olandsån i Uppsala län.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till berörda statsrådsprotokoll.

I en den 19 december 1929 till Kungl. Maj:t inkommen skrivelse hava hemmansägaren Axel Andersson i Veskinge jämte medintressenter hemställt, att för undersökningar rörande reglering av Övre Olandsån i Stockholms och Uppsala län måtte beviljas ett anslag av statsmedel å 60,000 kronor.

Vidare har i skrivelse, som inkommit till Kungl. Maj:t den 22 januari 1930, Matts Jansson i Barkö med flera anhållit om statsbidrag för undersökningar angående reglering av Nedre Olandsån i Uppsala län. I sistberörda framställning har något visst belopp icke begärts men åberopas ett av statens lantbruksingenjör i Stockholms län Nils Risberg och statens lantbruksingenjör i Uppsala län Gunnar Ytterberg avgivet yttrande, enligt vilket föreslagits ett gemensamt statsbidrag å 95,000 kronor till undersökningar rörande Övre och Nedre Olandsåns reglering.

Utlåtanden i ärendet hava avgivits av länsstyrelserna i Stockholms och Uppsala län samt av lantbruksstyrelsen och statskontoret.

Torrlägningsföretag, vilka avse höjande av alstringsförmågan hos mark med hänsyn till dess utnyttjande såsom åker eller ständig slätter och betesvall, kunna från statens avdikningsanslag understödjas medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet. Enligt kungörelsen den 11 juni 1926 (nr 257) angående villkoren för statsbidrag från statens avdik-

ningsanslag skall — såsom första förutsättning för dylikt bidrag — förslag till företagets utförande vara upprättat vid syneförrättning enligt vattenlagen, varjämte beträffande företaget skall hava verkställt den ytterligare utredning, varom lantbruksstyrelsen meddelar närmare föreskrifter. Ärendet prövas därefter av Kungl. Maj:t, som fastställer arbetsplanen. Kungl. Maj:t kan därvid bevilja statsbidrag jämväl för ifrågakommande undersökning och syneförrättning jämte erforderliga kartor och handlingar. För närvarande pläga kostnaderna såväl i berörda avseenden som för hantlangning upptagas i den summa, som ligger till grund för statsbidragets beräkning.

Departementschefen har anfört följande.

»Ett anvisande av medel från statens avdikningsanslag i anledning av förevarande framställningar innebär sålunda ett frångående av gällande bestämmelser. Bärande skäl synas emellertid föreligga för medgivande av ett undantag i föreliggande fall. Såsom framgår av utredningen kunna de nu ifrågasatta regleringarna, vilka torde böra verkställas i ett sammanhang och behandlas såsom ett enda företag, antagas komma att beröra jord med en sammanlagd areal av omkring 7,000 hektar och vattenavlopp med en sammanlagd längd av mellan 90 till 100 kilometer. Antalet jordägare i ett blivande företag kan uppskattas till mellan 400 och 500. Kommer företaget till stånd, lär det alltså bliva av betydelse för en mycket stor bygd. På grund av det stora antalet intressenter och då större delen av dem torde vara föga ekonomiskt bärkraftiga, äro utsikterna ringa, att en undersökning skall komma till stånd utan statens medverkan. Jag förordar därför att, såsom jämväl tillstyrkts av samtliga i ärendet hörda myndigheter, staten från avdikningsanslaget bereder medel till utredningen i fråga. Denna bör utföras såsom syneförrättning enligt bestämmelserna i vattenlagen.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit böra intressenterna själva bestrida kostnaderna för erforderlig hantlangning och därtill hörande material. Statens bidrag, vilket bör avräknas å det anslag, som framdeles kan bliva beviljat till företagets utförande, torde lämpligen bestämmas till det i lantbruksstyrelsens framställning angivna, av statskontoret tillstyrkta beloppet 60,000 kronor.

Därest företaget icke kommer till utförande, torde laga synekostnaderna uti nu ifrågavarande del böra stanna å statsverket. Avbrytes förrättningen genom intressenternas förvällande, böra emellertid alla kostnader för de utförda undersökningsarbetena bäras av intressenterna. Jämlikt lantbruksstyrelsens förslag böra intressenterna förpliktas att avlämna förbindelse beträffande bestridande av hantlangnings- och därmed förbundna materialkostnader. För nämnda förbindelses infriande ävensom för återbetalning av för undersökningen utanordnade statsmedel i händelse av förrättningens avbrytande genom intressenternas förvällande sy-

nes böra ställas borgen, och torde därvid kunna godkännas borgensåtagande av hushållningssällskap eller annan dylik institution. Statsbidragets utbetalande torde ske i den av lantbruksstyrelsen ifrågasatta ordning.»

Utskottet.

Av utredningen i ärendet att döma torde i förevarande fall föreligga lika vägande skäl för en statens mellankomst för ett åstadkommande av erforderliga undersökningar som beträffande de i utskottets utlåtande nr 54 avsedda företagen, för vilka undersökningars utförande utskottet tillstyrkt anvisande av statsunderstöd. Under hänvisning i tillämpliga delar till vad utskottet i berörda utlåtande anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att av statens avdikningsanslag anvisa ett belopp av högst 60,000 kronor såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för syneförrättning enligt vattenlagen för utredning rörande reglering av Övre Olandsån i Stockholms och Uppsala län samt Nedre Olandsån i Uppsala län.

Stockholm den 8 april 1930.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 50.
